

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.212/2025/7.

Az I. rendű felperes:

Felperes1 (cím2)

A II. rendű felperes:

Felperes2 (cím2)

Az I-II. rendű felperések jogi képviselője:

Rabiné dr. Szakálas Mária (cím7)

Az I. rendű alperes:

Alperes1 (cím1)

A II. rendű alperes:

Alperes2 (cím1)

Az I-II. rendű alperések jogi képviselője:

Dr. Kovács Ferenc ügyvéd (cím8)

A per tárgya:

sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság:

Székesfehérvári Törvényszék 8.P.20.126/2025/18-II. számú ítélete

A fellebbező fél és fellebbezésének száma:

II. rendű alperes 19. és 23. sorszámú beadványa

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felülbírálat alapjául szolgáló elsőfokú tényállás

[1] Az I. és II. r. felperes házastársak. A II. r. alperes az I. r. alperes nevelt lánya.

[2] 2022. március 16-án az esti órákban az akkor 69 és 71 éves felperesek, valamint akkor 17 éves II. r. alperes között a felperesek lakóhelyének környékén kutyasétáltatás közben a II. r. felperes és a II. r. alperes között a kutyák viselkedése miatt szóváltás alakult ki. A II. r. alperes belekapaszkodott a II. r. felperes kabátjába, ezért őt az I. r. felperes ellökte a feleségétől. A konfliktust a II. r. alperes rosszul élte meg, arról beszámolt nevelőapjának, az I. r. alperesnek.

[3] Másnap, 2022. március 17-én este az alperesek felkeresték a felpereseket a lakóhelyükön, akik épp a lépcsőházban voltak és a bejárati ajtón való kopogásra a II. r. felperes beengedte őket. Az I. r. alperes a belépést követően – miután a II. r. alperes azonosította a felpereseket – azonnal az I. r. felpereshez indult, aki néhány lépcsőfokkal feljebb, a belső lépcsőházi ajtónál állt. A II. r. felperest a II. r. alperes megragadta és a földre rántotta, majd amikor megpróbált felállni, az arcánál fogva hátra lökte őt a falhoz. A II. r. felperes ekkor a táskájából elővett telefonon rendőrt akart hívni, de a telefonját a II. r. alperes elvette, közben kézzel többször arcon ütötte, majd a felperesek kutyájába is belerúgott. Az I. r. alperes eközben az I. r. felpereshez érve őt nagy erővel – mellkasával az I. r. felperesnek ugorva – meglökte. A lökéstől az I. r. felperes elesett, majd az I. r. alperes az I. r. felperesbe belerúgott. Ezután az alperesek együtt távoztak.

[4] Az I. r. felperes a bántalmazás következtében jobb combnyaktörést és jobb könyökén hámhorzsolást szenvedett el, maradandó fogyatékoságnak minősülő jobb csípő ízületének enyhe-közepes fokú mozgáskorlátozottsága áll fenn. A II. r. felperes a bal arcán 8 napon belül gyógyuló horzsolásos sérülést szenvedett.

[5] Fentiek miatt a Dunaújvárosi Járásbíróság 14.Fk.141/2022/40. számú és a Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság 4.Fkf.143/2024/7. számú ítéletével jogerősen bűnösnek mondta ki az I. r. alperest testi sértés büntetében, míg a II. r. alperest testi sértés büntetének kísérletében és kényszerítés hatósági eljárásban büntetében. A büntetőbíróság az I. r. alperest végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett 2 év szabadságvesztés büntetésre, míg a II. r. alperest végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett 1 év szabadságvesztés büntetésre ítélte.

[6] Az I. r. felperest az I. r. alperestől elszenvedett bántalmazást követően a combnyaktörése miatt megoperálták. A műtét után huzamosabb ideig csak járókerettel tudott mozogni, és gyógytornász segítségével tanult meg két mankóval járni. Hónapokig az otthonát sem tudta elhagyni mozgáskorlátozottsága miatt, a WC-t ülésmagasítóval kellett ellátni. A műtét során beépített fémcsavarok okozta fájdalom miatt pár hónap múlva egy második műtéten is átesett. Felépülése óta mankó nélkül, de bicegve jár, egyik lába megrövidült és bizonyos mozdulatokra nem képes. Fel kellett hagynia a számára kikapcsolódást is jelentő kertgondozással.

[7] A II. r. felperesnél az őket ért támadás hatására szorongás, félelemérzet és alvászavar alakult ki, néhány napig enni is nehezen tudott. Alvászavara meditációs technikák és étrendkiegészítők alkalmazása mellett kb. egy év elteltével szűnt csak meg. A támadást közvetlenül követően magas vérnyomással is diagnosztizálták, azóta vérnyomáscsökkentő gyógyszert kell szednie.

[8] A felperesek a támadás óta bizalmatlanok az idegenekkel. A félelem és bizalmatlanság miatt félve közlekednek a lakóházuk lépcsőházában is a földszinten, és csak akkor mozdulnak ki, ha intézni valójuk van. Megszűntek a rendszeres sétáik is, kevésbé mernek kimozdulni, különösen az esti órákban. Társadalmi életük, mozgásterük mindezek folyamányaként beszűkült. Az évek során csökkenő szorongásuk a mai napig sem múlt el teljesen.

A kereset

[9] Az I. r. felperes az I. r. alperest 3.000.000 Ft sérelemdíj, míg a II. r. felperes a II. r. alperest 2.000.000 Ft sérelemdíj, valamint ezen összegeknek 2022. március 17-étől járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Keresetüket az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő, valamint az emberi méltósághoz fűződő személyiségi joguk megsértése miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. §-ára alapították utalva a 2:42. §-ra, 2:43. § a) pontra. Igényüket a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény (a továbbiakban: Gyptv.) rendelkezései szerint érvényesítették.

[11] Az I. r. felperes keresete ténybeli alapjául nem vagyoni sérelemként hivatkozott az I. r. alperes bántalmazása következtében elszenvedett könyék hámhorzsolásra, a combnyaktörésre, a műtéti beavatkozásokra és kontrollokon való megjelenésre, a maradandó fogyatékoság kialakulására, mozgása korlátozottságára, a talpbetétet használatának szükségességére, a WC-használat átalakítására, valamint a kertészkedéssel való felhagyásra. A II. r. felperes nem vagyoni sérelemként hivatkozott a II. r. alperes bántalmazása következtében az arcán elszenvedett 8 napon belül gyógyuló sérülésre, hangsúlyozva, hogy a bántalmazás módja

folytán súlyosabb sérülés veszélye is fennállt. Kedvetlenné, étvágytalanná vált, az eset után napokig nem evett. A kialakult félelme nyomán vérnyomás problémái lettek, amire gyógyszerrel kell szednie, pihenni és aludni gyógyszerrel tud.

Mindkét felperes előadása szerint korábban naponta többször sétáltak a környéken, társadalmi és közösségi életet éltek, kijártak a piacra, önállóan bevásároltak, II. r. felperes tornára is járt. A bántalmazás óta a nagybevásárlást családi segítséggel oldják meg, bezárkóztak, aktív közösségi életük megszűnt, az utcán félnek az idegenektől, nagy távolságra nem hagyják el otthonukat, és csak nappal mernek kimenni. Tartanak attól, hogy az alperesek vagy bárki más bántalmazná őket, kiszolgáltatottnak érzik magukat mindenkivel szemben. A bántalmazás pszichikai és fizikai hatását, a traumát a mai napig nem tudták feldolgozni. A bántalmazás megfosztotta őket a nyugodt és kiegyensúlyozott, félelemtől mentes nyugdíjas évektől. Hangsúlyozták, hogy nem tekinthető az időskori állapotváltozás természetes jelenségének az életminőség egyik napról a másikra történő teljes megváltozása, az idegenek által okozott testi sértés következtében a szokásos mindennapi rutin felszámolódása, és műtétek.

[13] Érvelésükben kiemelték, hogy a bántalmazás vonatkozásában jogerős büntető ítélet megállapította az alperesek büntetőjogi felelősségét, és az alperesek szándékosan okoztak nekik testi, lelki sérülést, ami sérelemdíj megítélését az előterjesztett mértékben indokolttá teszi. A bűncselekmények okozta testi, lelki sérüléseik jellegét, mibenlétét, azok hatásait, valamint az életkörülményeik elnehezülését és megváltozását az okirati bizonyítékokon túl tanú1 háziorvos és gyermekük, tanú2 tanúvallomása is bizonyítja. Hangsúlyozták, hogy a sérelemdíj megfizetése iránti felelősség alól a Ptk. 6:519. §-a alapján csak a fel nem róható magatartás mentesít, azonban az alperesek szándékos bűncselekmény miatti büntetőjogi felelősségét a büntető bíróság megállapította. Az alperesek a Ptk. 6:521. § szerinti előreláthatóságra és 6:525. § (2) bekezdés szerinti közrehatásra hivatkozással nem nyithatják újra a felelősségük vizsgálatát a jogerős büntetőítélet és annak tényállása tekintetében.

Az ellenkérelem

[17] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

[18] Állításuk szerint az eset előzménye volt az is, hogy az előző esti incidens során az I. r. felperes minden indok nélkül pofon ütötte a II. r. alperest, és e bántalmazás miatti számonkérés érdekében keresték fel másnap a felpereseket. A II. r. alperest ért bántalmazást azért nem értékelték a büntetőeljárásban, mert a II. r. alperes nem tett feljelentést. Ez azonban nem jelenti a bántalmazás meg nem történtét, és azt sem, hogy ez a későbbi eseményeket nem befolyásolta. Érvelésük szerint ez felróható károsulti közrehatásként a Ptk. 6:525. § (2) bekezdése alapján értékelendő a polgári jogi felelősség körében. Az eseménysornak ugyanis a felperesek, kiemelten az I. r. felperes bántalmazó magatartása volt a kiindulópontja, amely inzultus hasonló volt a büntetőjogi következményekkel járó inzultushoz. Kiemelték, hogy a büntetőjogi felelősség és a polgári jogi felelősség nem azonos és utaltak a Kúria Pfv.IV.20.409/2019. számú ügyben hozott döntésére.

[19] Arra is hivatkoztak, hogy a sérelemdíj megállapításának – a sérelem bekövetkeztén túli – további feltételei nem állnak fenn. Az I. r. alperesnek nem állt szándékában súlyos testi sérülés okozása, nem látta és nem is láthatta előre, hogy az I. r. felperes elesik és ennek

következtében csonttörést szenved, ezért a Ptk. 6:521. §-a szerinti előreláthatóság nem állapítható meg. A II. r. felperes hámsérülése pedig oly csekély súlyú, ami semmiféle kompenzációt nem indokol. Az I. r. felperes fürdőszoba átalakítással, kertművelés kiesésével, rokonai segítséggel kapcsolatos igényei – valóságuk esetén – szerintük olyan költségek, amelyek a kártérítés szabályai szerint érvényesíthetők, de ezekre sérelemdíj nem alapítható. Kifogásolták továbbá, hogy a felperesek nem különítik el azokat a jelenségeket, melyek az időskori állapotváltozás természetes velejárói, hanem azokat a büntetőügy következményeként határozzák meg, holott pl. idős korban mindenki áttér a fürdőkádrol a zuhanyzásra. Nem bizonyították továbbá a felperesek az általuk hivatkozott egyéb következményeket sem.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[20] Az elsőfokú bíróság az I. r. alperest az I. r. felperes javára 3.000.000 Ft, míg a II. r. alperest a II. r. felperes javára 2.000.000 Ft sérelemdíj megfizetésére, valamint ezen összegek után 2022. március 18-tól a kifizetésig járó Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kötelezte; az ezt meghaladó 1 napi késedelmi kamatkövetelést elutasította. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére 150.000 Ft perköltség megfizetésére, valamint rendelkezett a feljegyzett kereseti illetékről.

[22] A megállapított tényállást illetően rögzítette: A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 264. § (1) bekezdése alapján a polgári perben a jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről döntő polgári bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ezért tényként kellett kezelnie, hogy az alperesek a jogerős büntető ítéletben megállapított bűncselekményt elkövették. Ez azt is jelentette, hogy a polgári bíróságot kötötte mindazon tény is, amelyeket a büntető bíróság bizonyítottanak talált és amelyekre alapítottnak a bűncselekmény elkövetését és az alperesek büntetőjogi felelősségét megállapította.

[23] Nem találta bizonyítottanak az alperesek azon állítását, hogy a megelőző napon az I. r. felperes bántalmazta (pofon ütötte) a II. r. alperest. Alaptalanul hivatkoztak arra e körben, hogy e körülményt a büntetőbíróság nem vizsgálta. Az alperesek ugyanis a büntetőügyben is védekeztek ezzel és a büntető ítélet tartalmaz is tényállást az előző napi eseményekről, ahol azonban ezt nem állapították meg, és ezt az alperesek az elsőfokú büntető ítélet elleni fellebbezésükben sem támadták. A II. r. alperesről – az állított pofon következtében kialakult szorongással kapcsolatban – csatolt pszichológiai véleményt illetően kiemelte, hogy az első pszichológusi látogatás 2022. március 28-án volt. Ám a II. r. alperest ért traumák körében kizárólag a március 16-i kutyasétáltatáson történt konfliktus II. r. alperes általi előadását rögzíti. Míg a másnapi – a II. r. alperes aktív részvételével történt, büntetőeljárást kiváltó – eseményt meg sem említette, holott ez is a pszichológusnál tett első látogatás előtt történt. A pszichológusi szakvélemény továbbá csak a II. r. alperes elmondását rögzíti, ezért a II. r. alperes perbeli előadásához képest az előadott tények tekintetében további bizonyítékul nem szolgál. A II. r. alperes 2021. évi térdműtétjével kapcsolatosan – a mozgásában való korlátozottsága miatt a terhére rótt módon való támadó fellépés cáfolatára, illetve az őt ért támadás elhárítására való képtelenségének igazolására – csatolt orvosi iratokról megállapította, hogy nem alkalmas a megelőző napi események bizonyítására. Azok ugyanis

nem az előző napi cselekményekkel kapcsolatosak és nem igazolják a II. r. alperes védekezésre vagy támadásra képtelen állapotát.

[25] Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogsértés megvalósulásának vizsgálata tekintetében kiemelte, hogy a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés alapján pedig az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Rögzítette, hogy a Ptk. 2:43. §-ában nevesített személyiségi jogok közül az *a)* pont értelmében a személyiségi jog sérelmét jelenti az élet, a testi épség és az egészség megsértése.

[27] Megállapította, hogy az I. r. alperes által az I. r. felperesnek okozott maradandó egészségkárosodással járó combnyaktörés megvalósította a Ptk. 2:43.§ *a)* pontjában nevesített testi épség és egészség megsértését. Ugyancsak sérült a II. r. felperes testi épséghez és egészséghez való személyiségi joga: A II. r. alperes támadása következtében az arcán hámsérülés keletkezett. Továbbá az ilyenkor szokásos frusztrációt meghaladó mértékű stresszt élt át a támadás körülményeire figyelemmel, mivel az I. és II. r. alperesek egyidejűleg léptek fel vele és házastársával szemben, és ez az együttes fellépés a házastársánál komoly egészségügyi kockázattal járó sérülést is okozott. Mindez pedig komolyabb pszichés megterhelést jelentett.

A tanúvallomások alapján a lefolytatott bizonyítás eredményeként bizonyítottnak látta, hogy a II. r. felperest az átlagosnál jobban megviselték a történetek. Közvetlenül a támadás után szinte sokkos állapotba került és szorongása, étkezési problémája napokig fennállt. Hónapokig alvászavarral is küzdött, valamint az őt ért sokszerű események hatására addig ingadozó vérnyomása magas vérnyomásként állandósult. Az I. r. felperes pedig a mintegy egy évi gyógyulási folyamat alatt mozgásában jelentősen korlátozott volt, valamint kialakult maradandó fogyatékosága folytán korábbi kedvtelését, a kertészkedést se tudja már végezni és mozgásában korlátozottabbá vált.

[28] A felpereseknek a személyiségi jogsértés miatti Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerinti sérelemdíjra való jogosultsága tekintetében rámutatott, hogy ehhez a (2) bekezdés alapján a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. Ugyanakkor a felperesek a jogsértés következtében kialakult olyan hátrányokra is hivatkoztak, amelyek a köztudomású hátrányokat meghaladják. Ezeket az I. r. felperes esetében az őt ért fizikai egészségkárosodásokban álló hátrányok tekintetében a büntető ítélet és a büntető iratokban található szakvélemények alapján igazoltnak látta. A felpereseket általában és a II. r. felperest különösképpen ért, az átlagosat meghaladó mértékű pszichés sérelmeket pedig felperesek gyermekének és kezelőorvosának tanúvallomásai által alátámasztottnak találta. A kezelőorvos vallomása alapján megállapíthatónak tartotta a jogsértést követően felperesnél kialakult magasvérnyomás tényét és az eseménnyel való összefüggését is. Az ő tanúvallomása alapján a II. r. felperes alvászavarát és annak elhúzódó jellegét is bizonyítottnak ítélte.

[32] Alaptalannak tartotta a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán alkalmazandó 6:519. § szerinti, a sérelemdíj fizetése alól való mentesülés körében a felróhatóság hiányán alapuló védekezést. Kifejtette, hogy a perbeli esetben az alperesek nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsították. Részükről az elvárható magatartás az lett volna, ha párbeszédet kezdeményeznek az őket ért valós vagy vélt előző napi sérelem tisztázására. E körben tettlegességre nem kerülhet sor. Legfeljebb abban az esetben, ha ennek során őket éri az általuk tanúsítotthoz hasonló mértékű támadás és ennek elhárítására cselekszenek. Ekkor sem elfogadható azonban a már földön lévő ember további bántalmazása. Magatartásuk tehát mindenképp felróható; függetlenül attól, hogy az előző napon érte-e, és ha igen, milyen sérelem a II. r. alperest. Kiemelte, hogy magatartásuk felróhatóságának mértékét növelte az is, hogy cselekményeiket fiatal, életerős emberként kifejezetten időskorú, védekezésre ezért kevésbé képes emberek sérelmére követték el. A felróhatóságot igazolja az is, hogy cselekményük bűncselekményt is megvalósított, ami a felróhatóság hiányát önmagában is kizárja.

[34] Ugyancsak alaptalannak találta az alpereseknek a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése szerint károsulti közrehatásra való hivatkozását. Egyrészt nem volt bizonyított a II. r. alperesnek az előző napi pofonnal kapcsolatos állítása. Másrészt ennek esetleges valósága sem mentesítené az alpereseket a másnap felperesek sérelmére elkövetett támadás következményei alól, valamint ez sem lenne olyan felperesi közrehatásként értékelhető, amely kármegosztásra és a sérelemdíj megosztására alapot adna. A két esemény időben és térben is oly távol esett ugyanis egymástól, hogy a II. r. alperest esetlegesen ért sérelem nem indokolhat olyan feldúlt állapotot, amely a tettei és annak következményei felmérését még másnap is lehetetlenné teszi, illetve olyan indulatot, amely magyarázza a cselekményeket. Az alperesek álláspontját a hivatkozott kúriai döntés sem támasztja alá, mivel ott az egyik felet az általa szándékosan kezdeményezett inzultus alatt érte sérelem, míg a perbeli esetben az állítólagos inzultus az előző napon történt.

[36] A sérelemdíj nagyságának meghatározása körében rögzítette, hogy a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a sérelemdíj mértékét a bíróságnak az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel kell egy összegben meghatározni.

[37] A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelemmel volt arra, hogy a felpereseket a támadás a közvetlen lakókörnyezetükben, a saját lépcsőházukban érte felkészületlenül, azt követően, hogy az ajtón kopogtató személyeket a II. r. felperes engedte be. Az elkövetők és az áldozatok életkora és fizikai állapota közti különbségre, valamint az elkövetés módjára tekintettel a jogsértést kifejezetten súlyosnak minősítette és az alperesek magatartását is egyértelműen felróhatónak tekintette. E körben értékelte, hogy a már földön lévő I. r. felperesbe még belerúgott az I. r. alperes, illetve a már földön lévő II. r. felperest többször megütötte a II. r. alperes, ezen felül tőle a telefonját is elvette, amelyen azonnal segítséget hívhatott volna. A felpereseket ért sérelmeket is súlyosnak tartotta. E körben figyelembe vette az I. r. felperes combnyaktörését, annak hosszú gyógytartamát, az elszenvedett fizikai fájdalmakat, továbbá a II. r. felperest gyötrő alvási nehézségeket és a vérnyomás probléma miatti állandó gyógyszeresedés szükségességét, valamint azt, hogy az I. r. felperesnek a gyógyulás időszakában a II. r. felperes és családtagjai útján fokozott támogatásra volt szüksége a lakásból való kimozduláshoz is. E körülmények alapján megállapítható volt, hogy nem csak a sértettek, de az ő környezetükre is hatást gyakorolt az alperesek által okozott sérelem. A pszichés sérelmek körében értékelte az élettér beszűkülését és a kialakult félelmet,

bizonytalanság érzést is. Figyelemmel volt továbbá az okozott hátrányok időbeli elhúzódására is. Mindezek értékelése alapján az I. r. felperest ért súlyos fizikai jellegű sérelem és enyhébb pszichés következmények, valamint a II. r. felperest ért enyhe fizikai sérelem, ám súlyosabb pszichés következmények miatt a keresetben követelt összegű sérelemdíjakat nem találta eltúlzottnak, azt a felpereseket ért sérelemmel arányosnak ítélte.

A fellebbezés

[38] A II. r. alperes fellebbezésében elsődlegesen a II. r. felperes keresetének elutasítását, másodlagosan – a II. r. felperes sérelemdíjra való jogosultsága esetén – a sérelemdíj összegének 200.000 Ft-ra való leszállítását kérte.

[39] Hangsúlyozta, hogy a büntető ítéletből kitűnően az alperesek a felperesekkel szembeni fellépést előzetesen nem egyeztették, az spontán alakult ki a helyszínen, valamint az alperesek mint vádlottak egymásnak nem voltak tetteistársai, mindkét alperes a terhére rótt bűncselekményt önállóan követte el. Hivatkozása szerint ezzel ellentétben a keresetben a felperesek az alperesek általi bántalmazásra és ennek hatására a II. r. felperes által elszenvedett pszichés sérelmekre hivatkoztak. Mivel azonban a II. r. alperes általi bántalmazás az épület más helyiségében történt, a II. r. felperes az I. r. felperes bántalmazását nem is láthatta, a bántalmazás látványa reá pszichikai hatással nem volt. Az alperesek elítéltként cselekedeteiket önállóan követték el, ezért önálló cselekedeteikért önállóan felelnek a polgári perben. Így a II. r. alperes kizárólag az általa a II. r. felperesnek okozott testi és lelki sérelemért vonható polgári jogi felelősségre, a sérelemdíj alapját képező egészségrosszabbodás vonatkozásában csak a II. r. alperes tevékenységéhez köthető következmények terhelik. Álláspontja szerint ezzel szemben sem a kereset, sem az ítélet nem különíti el, hogy a II. r. felperes életvitele változásának mely része kapcsolódik az I. r. felperes egészségkárosodása miatt elmaradt kertészkedéshez, rosszabb közérzethez stb., és mi az, ami az ő hámsérüléssel okozott bántalmazásának következménye.

[40] A II. r. felperes állapotváltozására vonatkozó tényállás hiányosságán túl az szerinte bizonyítatlan is. A II. r. felperes egészségügyi problémáival kapcsolatos megállapítás (idegesebb, ingerlékenyebb, rosszabbul alszik, bizalmatlan az emberekkel szemben) ugyanis szinte kivétel nélkül saját elmondásán alapul, azt objektív bizonyíték nem támasztja alá. Utalt arra, hogy a bíróság a II. r. alperesnek az I. r. felperes általi bántalmazása következtében kialakult lelki sérelmeire vonatkozó pszichológiai szakvéleményt azzal az indokkal hagyta figyelmen kívül, hogy az a II. r. alperes elmondásán alapul, ezért bizonyítékként nem értékelhető. Ezen okfejtés mentén a II. r. felperes egészségromlására vonatkozó elmondása is értékelhetetlen. A II. r. felperes támadás következtében kialakult magas vérnyomás betegségével kapcsolatban bizonyítékként elfogadott körzeti orvosi tanúvallomás tekintetében hangsúlyozta, hogy ő nem szakorvos, valamint a tanú maga is elmondta, hogy a II. r. felperes egy spirituális lény, akit a lelki terhek sokkal jobban megviselnek, mint egy átlagos embert. Ugyanakkor az időskori magas vérnyomás általános népbetegség, amiben az időskorú lakosság $\frac{3}{4}$ része szenved. Előadta, hogy nem került kiemelésre, hogy a II. r. felperes gyermekének az érintett időszakban történt betegsége és halála közrehatott-e a II. r. felperes kedélyállapotának romlásában, avagy az kizárólag az őt ért támadás, ebből fakadó hámsérülés következménye.

[41] A fentiek alapján szerinte a II. r. felperes sérelemdíjra nem jogosult, mivel az egészségromlás, illetve az őt ért támadás és állapotváltozása közti okozati összefüggés nem áll fenn. Amennyiben ezt az ítéltábla megállapíthatónak tartja, a másodlagos fellebbezési kérelemben a II. r. felperest megillető sérelemdíjat a II. r. alperes magatartásával arányos módon, annak „*töredékében*” – pontosított fellebbezési kérelme szerint – 200.000 Ft-ban kérte meghatározni.

A fellebbezési ellenkérelem

[42] A II. r. felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Kiemelte, hogy a jogerős büntető ítélet a II. r. alperes bűnösségét kényszerítés büntetében is kimondta, mivel a telefon elvételének célja a II. r. felperes törvényes jogai gyakorlásának, rendőri segítség hívásának megakadályozása volt. Rögzíti a jogerős büntető ítélet azt is, hogy a kiszabott büntetés a konkrét cselekmény tárgyi súlyához és a bűnösségi körülményekhez igazodik, kifejezetten méltányosnak tekinthető; *„különös tekintettel a megbánás teljes hiányára, a cselekmény erkölcsileg különösen elítélendő jellegére.”* Emiatt előzetes mentesítésre sem látott indokot.

[43] Hangsúlyozta, hogy a büntető eljárásban a társtettesi minőség vizsgálatának szükségessége fel sem merült, a büntető bíróság az elkövetők cselekményeit egyéniesítve vizsgálta és annak büntetőjogi következményeit egyénre bontva állapította meg. A keresetben is felperesekre és alperesekre elkülönítve vezették le annak ténybeli alapját és jogi indokait, felperesekre lebontva határozták meg a sérelmükre elkövetett tettelegesség következményeit. Mivel a felperesek együtt élő házastársak, ezért az alperesek által önállóan elkövetett tettelegesség és a felperesek által önállóan elszenvedett bántalmazás mint közös élmény következményeit nem csak individuálisan, hanem együttesen is megélték és mai napig is együtt élik meg, próbálják feldolgozni. Ettől még mind a büntető, mind a polgári ítéletnek alapvetése volt, hogy az I. r. alperes az I. r. felperest, a II. r. alperes a II. r. felperest bántalmazta, és ezen alapvetés következményeit állapította meg mindkét ítélet.

[44] A tetтарыányosság és sérelemdíj összege tekintetében arra is rámutatott, hogy a felperesek áldozatok, akiket az alperesek megfosztottak a nyugodt, félelemmentes nyugdíjas éveiktől. A sérelmek körében az elsőfokú bíróság a felajánlott bizonyítást lefolytatta, a tanúk meghallgatásakor az alperesek képviselője jelen volt, kérdéseire a tanúk válaszoltak, míg az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen értékelte, ideértve a köztudomású tényeket is. A II. r. felperes a másodfokú büntető bíróság által megállapított további bűncselekmény ellenére sem emelte fel igényét, az általa elszenvedett sérelmek számával és súlyával arányban állóan határozta meg kérelme összegét.

Az ítéltábla döntése és indokai

[45] A fellebbezés nem alapos.

[46] Az ítéltábla előjáróban rögzíti, hogy a fellebbező II. r. alperes Pf.6. sorszámú beadványában előadott tárgyalás tartása iránti kérelmét figyelmen kívül hagyva a fellebbezést a Gyptv. 12. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A Pf.4. sorszámú végzés adminisztratív

hibából tartalmazott tájékoztatást a fellebbezési tárgyalás kérelmezhetőségéről, és annak címzettje egyébként is a fellebbező ellenfele, azaz a II. r. felperes volt. A fellebbezés elbírálására a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és annak indokai által kijelölt korlátok között került sor. Fellebbezési kérelem hiányában nem képezték felülbírálat tárgyát az elsőfokú ítéletnek a késedelmi kamat követelések egy része elutasítására vonatkozó és az I. r. alperest az I. r. felperes javára marasztaló rendelkezései.

[47] A fellebbezés alaptalanul kifogásolta az egyes alperesek önálló cselekményeinek és következményeinek felperesenként való elkülönítésének hiányát. Iratellenesen állítja a fellebbezés, hogy az alperesek a felperessel szembeni fellépést előzetesen nem egyeztettek, az spontán alakult ki a helyszínen. A másodfokú büntető ítélet [18] bekezdése ugyanis épp azzal egészítette ki a tényállást, hogy a vádlottak a lépcsőházba való bejutást követően másodperceken belül rátámadtak a sértettekre, mindenféle érdemi megbeszélés és előzetes szóváltás nélkül. Annak pedig nincs jelentősége, hogy büntetőjogilag az alperesek nem társtettesek, és az elsőfokú bíróság sem minősítette őket polgári jogilag közös károkozónak, hanem elkülönítetten állapította meg az egyes alperesek által az egyes felperesek ellen elkövetett cselekményeket és ezek következményeit is. A fellebbezésben írtakkal ellentétben mind a kereset, mind az elsőfokú ítélet egyértelműen meghatározza, hogy milyen nem vagyoni – fizikai, egészségi, lelki és életviteli – sérelmeket szenvedett el a II. r. felperes a II. r. alperes általi bántalmazás következtében, valamint az I. r. felperes az I. r. alperes általi bántalmazás miatt. Abból világosan kitűnik, hogy a fellebbezésben említett kertészkedés elmaradása az I. r. felperes sérelmeként, a pszichés sérelmek pedig mindkét, de különösen a II. r. felperes sérelmeként került megállapításra. Azt viszont a felperesek nem állították és az ítélet sem állapított meg olyat, hogy a II. r. felperes látta az I. r. felperes I. r. alperes általi bántalmazását és ennek látványa okozta nála a pszichikai hatást. Míg az életvitel változás vonatkozásában annak van jelentősége, hogy a felperesek együtt élő házastársak, így a közös életvitelben, e téren a családi és szociális szokásaikban bekövetkezett változások ítéleti megállapítása nem azt jelenti, hogy az I. r. felperesnek az I. r. alperes által okozott sérelmek következményeiért teszi felelőssé az ítélet a II. r. alperest is.

[48] Ugyancsak alaptalan az a fellebbezési hivatkozás, hogy a II. r. felperes pszichés sérelmeit, állapotváltozását objektív bizonyíték nélkül, saját elmondása alapján állapította meg az elsőfokú bíróság. Egyrészt az elsőfokú bíróság – amint arról a 18. számú jegyzőkönyvben előzetes tájékoztatást is adott – a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként vette figyelembe azt, hogy egy testi sértéses támadásnak bizonyos mértékű pszichés teher, biztonságérzet csökkenés, bizalomvesztés a következménye; csak az ezt meghaladó mértékű hatásokat szükséges bizonyítani. Másrészt a II. r. felperesnél kialakult speciális és az átlagost meghaladó pszichés sérelmek tényét, jellegét és mibenlétét, időtartamát tanú2 és tanú1 tanúk vallomásai alapján állapította meg és látta bizonyítottnak.

A II. r. felperes gyermeke halálával kapcsolatos fellebbezési előadást az ítéltábla a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján figyelmen kívül hagyta, mivel az olyan új tény, melyről nem állapítható meg, hogy arról a II. r. alperes önhibáján kívüli okból az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően szerzett tudomást. Végül a II. r. alperesről készült pszichológia véleményt illetően az ítéltábla csupán arra utal, hogy azt az elsőfokú bíróság nem a II. r. alperes pszichés sérelme tekintetében értékelte, az a jelen pernek nem is tárgya. Azt az alperesek által állított felperesi közrehatás (II. r. alperesnek adott előző napi pofon) tényének vizsgálata körében értékelte és találta – egyéb bizonyíték hiányában – elégtelennek és alkalmatlannak, mivel csupán a II. r. alperes elmondásán alapult.

[49] A II. r. felperes magas vérnyomás betegsége kialakulása és a bántalmazás közti okozati összefüggés tekintetében az ítéltábla osztotta a fellebbező álláspontját a tekintetben, hogy az oksági kapcsolat nem tekinthető bizonyítottnak. E ténymegállapítást az elsőfokú bíróság – részletesebb indokolás nélkül – a II. r. felperes házi orvosának, tanúl tanúvallomása alapján tette, amit azonban az ítéltábla okszerűtlennek ítélt. A tanú ugyanis a II. r. felperesnél korábban tapasztalt ingadozó vérnyomással kapcsolatban azt adta elő, hogy abból jellemzően előbb-utóbb magas vérnyomás alakul ki, de a magas vérnyomás betegség kialakulásának konkrét kiváltó oka az esetek 90 %-ában nem ismert; csak a lehetséges okok egyike a stressz, trauma. A tanú abból következtetett a magas vérnyomás betegség kiváltó okaként a támadásra, hogy ezután észlelte a II. r. felperesnél azt az állapotot, amikor fixálódott a magas vérnyomás és nem tért vissza gyógyszer nélkül normál szintre. Maga adta elő, hogy nem adható – sem általa, sem más által – teljes bizonyossággal válasz arra, hogy milyen lenne a II. r. felperes állapota a támadás nélkül, az idő előrehaladtával. Mindezekre tekintettel viszont ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a II. r. felperes magas vérnyomás betegsége a II. r. alperestől elszenvedett támadás, abból fakadó trauma és pszichés hatás következménye.

[50] A fentiekre tekintettel az elsődleges, a II. r. felperes sérelemdíj iránti keresetének megalapozatlanság, a sérelemdíjra való jogosulatlanság miatt való elutasítására irányuló fellebbezés alaptalan. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet nem és nem csak – a fellebbezésben csekélységnek beállított – hámsérülés miatt ítélte indokoltnak sérelemdíj megállapítását, hanem számos egyéb körülmény figyelembevételére alapján. A sérelemdíj megítélésre okot adó tényezők közül a fellebbezés csak egyes elemeket támadott és a fellebbezéssel támadott elemekből is csak a magas vérnyomás betegség mint nem vagyoni sérelem az, ami bizonyítatlanság miatt nem értékelhető a II. r. alperes terhére. A fellebbezéssel nem támadott, illetve eredménytelenül támadott tények és körülmények alapján azonban nem lehet kérdéses, hogy – magas vérnyomás betegség kialakulása nélkül is – a sérelemdíj megítélése indokolt és jogszerű.

[51] A sérelemdíj összegének csökkentésére irányuló másodlagos fellebbezés körében az ítéltábla előjáróban kiemeli: A II. r. felperest a II. r. alperes magatartása folytán ért nem vagyoni hátrányok tekintetében maga az elsőfokú bíróság mérlegelése sem tükrözi, hogy a sérelemdíj összegének meghatározásakor a magas vérnyomás betegségnek tulajdonított különösebb jelentőséget, hanem az ítélet [37] bekezdéséből kitűnően egyéb körülményeket hangsúlyoz és fejt ki részletesen. Az ítéltábla megítélése szerint is önmagában a gyógyszerrel megfelelően kezelt magas vérnyomás betegség (esetleges) ténye súlytalan a sérelemdíjat megalapozó számos egyéb jelentős súlyú körülmény mellett. A magas vérnyomás betegség bizonyítatlansága nem indokolja a sérelemdíj csökkentését; sem számottevően, sem „töredékére.” A sérelemdíj meghatározásához az elsőfokú bíróság által figyelembe vett egyéb körülményekkel, azok értékelésével pedig az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, azokra a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján visszaüt, és az alábbiakra mutat rá.

[51] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján az eset egyedi körülményeire tekintettel meghatározandó sérelemdíj mértéke tekintetében figyelembe kell venni, hogy – az elsőfokú ítélet által helyesen megállapítottak szerint – a II. r. alperes a II. r. felperesnek több személyiségi jogát is megsértette.

[52] A fellebbezésben bagatellizált testi épség megsértését (8 napon belül gyógyuló hámsérülés) illetően kiemeli az ítéltábla, hogy a jogerős büntető ítélet a II. r. alperes bűnösségét a Btk. 164. § (3) bekezdése szerinti szándékos, súlyos (8 napon túl gyógyuló) testi sértés kísérletének büntetében mondta ki. A másodfokú büntető ítélet [18] bekezdése épp azzal egészítette ki a tényállást, hogy a bántalmazás módjára tekintettel fennállt a súlyosabb sérülés (arc-, járom-, orrcsonttörés) reális esélye, amely csupán a véletlen folytán maradt el, valamint a II. r. alperes a kapun való belépést követően két kézzel nyomban lerántotta a földre a II. r. felperest, amikor pedig megpróbált felállni az arcánál fogva hátra lökte a falnak, és a telefon elvétele közben az arcát ütlegelte. Arra is rámutat az ítéltábla, hogy a jogerős büntető ítélet e büntett tekintetében két minősítő körülményt is megállapított: Egyrészt a Btk. 164. § (6) bekezdés *a)* pontja szerinti aljas indokot, másrészt a *c)* pont szerinti bűncselekmény elhárítására idős koránál fogva korlátozottan képes személy sérelmére való elkövetést. Az első- és másodfokú büntető ítélet részletesen kifejti: A vádlottak célja egyértelműen az előző napi esemény miatti bosszú volt. Mindketten tudatában voltak annak, hogy mindkét sértett idős koránál fogva lassabb, gyengébb, ami a támadás elhárítását, azzal szembeni védekezést nehezíti és a kamerafelvételek által igazoltan a vádlottak fellépése az időskorú sértettek irányába abszolút durva, garázda, támadó jellegű volt. Itt utal arra az ítéltábla, hogy az emberi méltóságot is súlyosan sértő, megalázó az, ha egy fiatal lány egy idős asszonyt bántalmaz, földre teper, ütlegeli a fejét és arcát, a kutyájába belerúg. Utóbbi egyben nyilvánvalóan a lelki, érzelmi sérelem okozását is célozta. Mindezt egy ereje teljében lévő férfival, az I. r. alperessel együttesen és összehangoltan fellépve, ezzel az erőfölényt demonstrálva és a II. r. felperest megfélemlítve.

[53] A fentiekben túl a polgári bíróságra nézve kötő erővel bíró jogerős büntető ítélet további elemeit is figyelembe kellett venni. Egyrészt a II. r. alperes nem csak egy bűncselekményt valósított meg a II. r. felperes sérelmére, hanem a kényszerítés hatósági eljárásban büntetett is elkövette, amikor a II. r. felperes kezéből kitépte a telefont miközben ütlegelte a fejét, arra kényszerítve, hogy ne hívhasson rendőri segítséget és azzal a céllal, hogy megakadályozza jogai gyakorlásában. Ezzel a II. r. felperesnek a cselekvési szabadságát sértve a személye elleni támadással szembeni védekezés, a segítségkérés lehetőségétől fosztotta meg. Másrészt a fiatalkorú vádlott II. r. alperessel szemben a büntetés kiszabás körében értékelt súlyosító körülmények körében a büntető bíróság a II. r. alperes terhére értékelte a garázda jellegű, durva és útonálló módon végrehajtott elkövetést, a több minősítő körülményt, a segítségkérés lehetőségétől való megfosztást és a közvetlenül észlelt megbánás teljes hiányát. Enyhítő körülményként csak a II. r. alperes büntetlen előéletét tudta értékelni, amit azonban a fiatalkorúsága miatt csekély fokúnak ítélt. Harmadrészt a büntetés kiszabás körében épp e súlyos megítélésű körülmények miatt a II. r. alperes fiatalkorúsága és a Be. 106. § (2) bekezdése ellenére nem tartotta elegendőnek valamilyen intézkedés alkalmazását, hanem büntetést (szabadságvesztés) alkalmazott és annak mértékét is az alsó határt jelentő 1 hónaphoz képest 1 évben határozta meg. A másodfokú büntető bíróság ezt a szabadságvesztés büntetést a cselekmény tárgyi súlyára, a bűnösségi körülményekre, a megbánás teljes hiányára és a cselekmény különösen elítélendő jellegére tekintettel kifejezetten arányosnak találta és emiatt az előzetes mentesítésre is méltatlannak tartotta a II. r. alperest.

[54] A II. alperes cselekményének fentiekben vázolt büntetőjogi megítélése a polgári jogi értékelést is befolyásolja. A Kúria Pfv.20.848/2022/5. számú precedens határozatának [40] bekezdése értelmében a büntetőjogi szankció mértéke összefügg a polgári jogi jogkövetkezmény mértékével, ha nem is automatikusan: a sérelemdíj megítélésénél az alapul szolgáló jogsértés tárgyi súlyának megállapításakor a társadalmi közfelfogásra is figyelemmel

kell lenni, amit a büntető ítélet is kifejez. A hivatkozott ítéletben a Kúria a sérelemdíj csökkentését megalapozó körülményként értékelte, hogy a büntető bíróság csupán intézkedést alkalmazott és annak is a legrövidebb tartalmát találta arányban állónak a bűncselekménnyel. Az ítéltábla megítélése szerint ez nyilván fordítva is irányadó, azaz ha – mint jelen esetben – a büntetőbíróság a fiatalkorúval szemben törvényi prioritást jelentő intézkedések egyikét sem tartja elegendőnek, hanem büntetést, annak is nem a legalacsonyabb mértékét tartja indokoltnak, akkor ennek a cselekmény polgári jogi szankcióját jelentő sérelemdíj összegében is kifejezésre kell jutnia és ezzel összhangban kell állnia. Itt utal arra az ítéltábla, hogy a fent vázolt, jogerős büntető ítéletben is megállapított körülmények folytán a sérelemdíj preventív funkciójának érvényesülése is indokolja a kifejezetten magasabb összegű sérelemdíj meghatározását. Ez kellő visszatartó hatást közvetít mind a II. r. alperes, mind a társadalom felé; kifejezésre juttatva, hogy elfogadhatatlan és minden körülmények közt kerülendő bármilyen konfliktusnak erőszakkal, tettelegességgel való „kezelése.”

[55] Az ítéltábla a tanúvallomásokból részletesen kirajzolódó, elhúzódó pszichés és életvitelbeli következményeket is jelentős súlyúnak, magasabb összegű sérelemdíjjal kompenzálandónak tartotta. Rámutat, hogy a II. r. alperes saját előadása szerint az állított egyetlen pofon hónapokig tartó pszichés hátrányokat, szorongást okozott. Így önellentmondó is a részéről a II. r. felperes súlyos pszichés sérelmei, az ebből adódó életvitelbeli változások kétségbe vonása; különösen arra figyelemmel, hogy az idős II. r. felperes által elszenvedett bántalmazás, annak körülményei súlyosságát tekintve összes sem hasonlítható a II. r. alperes által állított sérelemmel.

[56] Mindezek alapján az ítéltábla a II. r. felperes javára megítélt sérelemdíj összegét az eset összes körülményére figyelemmel az őt nem vagyoni hátrányokkal arányban állónak tartotta, annak csökkentését semmilyen mértékben nem tartotta indokoltnak. Ezért az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[57] A másodfokú eljárásban pervesztes II. r. alperes a fellebbezési illetéket megfizette, míg a pernyertes II. r. felperes másodfokú perköltséget nem igényelt, ezért az ítéltáblának másodfokú költségekről rendelkeznie nem kellett.

Győr, 2026. január 14.

Dr. Maurer Ádám sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró